

Коваленко О.М.
кандидат педагогічних наук,
провідний науковий співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАСАД КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

На сучасному етапі освітяни активно залучаються до впровадження компетентісно орієнтованих моделей навчання, якими передбачена свідома участь учнів у навчальному процесі та спрямованому набутті широкого спектру компетентностей та навичок, необхідних для досягнення особисто визначених навчальних цілей та результатів. Ця інноваційна освітня парадигма спирається на компетентісно та особистісно орієнтовані підходи у навчанні. Її мета полягає у наданні можливості кожному індивідууму реалізувати свій потенціал, отримати високі навчальні результати за умов отримання адресної цільової навчальної допомоги, а також у сприянні безперервному розвитку задля досягнення визначених навчальних цілей. За умов приділення належної уваги становленню компетентностей, достатньої підтримки та наявності матеріально-технічної та ресурсної бази кожному учневі забезпечується можливість розвитку свого потенціалу.

За цих умов вчителі, які здобули відповідну освіту та підготовку, є провідною рушійною силою розбудови дієвої компетентісно орієнтованої системи навчання, а отже, релевантна підготовка працівників освіти має бути ретельно спланована.

Актуальними завданнями перетворення системи підготовки вчителів з урахуванням засад компетентісно спрямованого навчання вважаємо:

- створення можливостей для педагогів та заохочення їх

до набуття власного досвіду реалізації компетентнісно спрямованого навчання;

- залучення передової практики впровадження компетентнісно орієнтованих моделей навчання, систем оцінювання й атестації, а також інноваційних підходів до навчання, які здатні оптимізувати навчальну діяльність;

- забезпечити набуття освітянами необхідних вмінь та навичок задля озброєння їх дієвим інструментарієм для конструювання та розроблення ними навчального середовища, що здатне задовольнити освітні потреби індивідуума.

Система підготовки вчителів до втілення засад компетентнісно орієнтованого навчання покликана уможливити становлення й розвиток викладацьких компетенцій під час навчання, яке передуює провадженню професійної педагогічної діяльності, та упродовж курсів підвищення кваліфікації вчителів.

Одним з інструментів, який має істотний потенціал щодо вдосконалення підготовки освітян до втілення засад компетентнісно орієнтованого навчання, вважаємо запровадження системи освітніх мікрокредитів. У світовій педагогіці терміном «мікрокредит» позначають «процеси та інструменти, створені для оцінювання, визнання і сертифікації набутих ключових компетенцій» [1, с. 36]. Завдяки освітнім мікрокредитам вчителі отримують можливість об'єднувати, комбінувати та формувати власний освітній та академічний прогрес відповідно до індивідуальних запитів та потреб.

Освітнім мікрокредитам властиві чотири ключові риси:

- базованість на компетентностях, тобто вчителі мають бути здатні продемонструвати набуті компетентності під час виконання професійних обов'язків;

- персоналізація: освітянин може вибирати для вивчення ті мікрокредити, які задовольняють його власні академічні потреби, а також інтереси та освітні запити учнів, яких цей педагог навчатиме;

- доступність за запитом, тобто вчителям надається можливість набути нових компетентностей, а також отримати відповідні сертифікати через онлайн систему;

- інформація про освітні мікрокредити може бути поширена в соціальних мережах, блогах та резюме [2].

Вважаємо, що впровадження освітніх мікрокредитів здатне видозмінити систему професійної підготовки вчителів та створити потенціал для трансформації освітнього середовища задля його відповідності освітнім запитам кожного учасника освітнього процесу.

Наступним інструментом удосконалення системи компетентісно базованої професійної підготовки вважаємо створення інноваційних зон, в яких був би зосереджений досвід застосування педагогічних практик персоналізованого, компетентісно орієнтованого навчання. В інноваційних зонах створюється простір для спостереження за функціонуванням сучасних моделей компетентісно орієнтованого навчання та аналізу їхньої дієвості, а також виявлення потенційних помилок управління в таких умовах і недоліків у відповідних адміністративних нормативних положеннях і правилах. Отже, такі зони покликані допомогти педагогам-практикам реалізовувати засади компетентісно орієнтованого навчання.

Підсумовуючи, слід зазначити, що в основу процесу перетворень сучасної системи підготовки педагогічних працівників мають бути покладені вимоги існуючого державного професійного стандарту. Програми підготовки майбутніх вчителів мають повністю враховувати вимоги, сформульовані в цьому документі. Крім того, існує необхідність перегляду підходів до атестації працюючих педагогів з тим, щоб цей процес став ефективним інструментом визнання компетентностей, яких педагоги вже набули, а також сприяв узгодженості програм підготовки майбутніх фахівців, атестаційних вимог та потреб освітян щодо власного професійного та кар'єрного зростання.

Список використаних джерел:

1. Frost, D., et.al. (2018). *Current to Future State: Issues and Action Steps for State Policy to Support Personalized, Competency-Based Learning*. iNACOL. Retrieved 20 June, 2021, from <https://aurora-institute.org/wp-content/uploads/iNACOL-CurrentToFutureState.pdf>

2. Digital Promise. (2018). *Educator Micro-Credentials*. Retrieved 21 June, 2020, from <http://digitalpromise.org/initiative/educator-micro-credentials/>